

ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับสารมีความนิยมและติดตามงานของวีระ ธีรภัทร

จากบทที่ 5 ทำให้ได้เห็นภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทร ในมุมมองของผู้รับสารทั้งหมด 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ภาพลักษณ์บุคลิกภาพ ภาพลักษณ์การเป็นผู้อธิบายความได้อย่างเข้าใจง่าย ภาพลักษณ์ความเป็นเผด็จการ ภาพลักษณ์ผู้นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน ภาพลักษณ์ผู้นำทางความคิดและภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือ ซึ่งในบทที่ 6 จะเป็นการชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้รับสารมีความนิยมและติดตามงานของวีระ ธีรภัทร อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากการรับรู้ภาพลักษณ์ซึ่งสามารถจำแนกให้เห็นปัจจัยทั้ง 4 ประการดังนี้

1. ความเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของวีระ ธีรภัทร
2. การยึดติดกับภาพลักษณ์บุคลิกภาพตรงไปตรงมา ดุดัน ก้าวร้าว
3. ความต้องการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชน
4. ความต้องการแสวงหาความมั่นคงทางด้านจิตใจ

1. ความเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของวีระ ธีรภัทร

สื่อสิ่งพิมพ์

ผู้รับสารมีการนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนของวีระ ธีรภัทรไปใช้ในการชีวิตประจำวัน เนื่องจากเชื่อว่าสิ่งที่ได้รับจากการอ่านบทความของวีระ ธีรภัทรจะสามารถช่วยแก้ปัญหาหรือคลี่คลายข้อสงสัยในประเด็นที่ต้องการความรู้พื้นฐานเพื่อนำไปต่อยอดศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เนื่องจากธรรมชาติของสื่อสิ่งพิมพ์มีข้อได้เปรียบในเรื่องรายละเอียดของเนื้อหาที่ผู้เขียนสามารถอธิบาย หรือยกตัวอย่างมาเปรียบเทียบให้ผู้ฟังเข้าใจได้ในเชิงลึก โดยไม่มีเรื่องเวลามาเป็นข้อจำกัดเหมือนสื่อกระจายเสียง ประกอบกับภาพลักษณ์ที่ผู้รับสารมองว่าวีระ ธีรภัทรเป็นผู้ที่อธิบายความได้อย่างเข้าใจง่าย ทำให้กลายเป็นปัจจัยเสริมให้ผู้รับสารติดตามอ่านงานเขียนของวีระ ธีรภัทรทางสื่อสิ่งพิมพ์

นอกจากนี้ภาพลักษณ์ของการเป็นผู้นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้านทำให้ผู้รับสารมีข้อมูลเพื่อช่วยประกอบในการตัดสินใจเรื่องราวต่างๆได้ด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้นั้นไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาที่ประสบพบเจอในชีวิตประจำวันได้อย่างมั่นใจ

ผู้อ่านมองว่างานเขียนของวีระ ธีรภัทร มีความน่าเชื่อถือเพราะมองว่าวีระเป็นคนที่มีความรู้มาก และติดตามอ่านงานต่อไป เพราะเห็นคุณค่าของงานเขียนที่ให้ประโยชน์และสาระความรู้

“อ่านแล้วรู้สึกว่ามันได้อะไรกับชีวิต อ่านแล้วรู้มากขึ้น ฉลาดขึ้น สมองไม่กลวง ..... และข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เพราะเขามีความรู้มาก” (สุเมธ, สัมภาษณ์, 30 เม.ย. 47)

สื่อวิทยุ

ผู้รับสารให้ความเชื่อถือการนำเสนอข้อมูลของวีระ ธีรภัทร ซึ่งนอกจากจะให้น้ำหนักในความเป็นผู้รู้และเชี่ยวชาญเหมือนกับสื่อสิ่งพิมพ์แล้ว แต่สิ่งที่ต่างก็คือสื่อวิทยุมีการให้สถานภาพที่ชัดเจนแก่วีระ ในบทบาทของผู้ดำเนินรายการที่มีสถานภาพเหนือกว่าผู้รับสารเนื่องจากเป็นผู้ใช้สื่อและควบคุมเทคนิคการออกอากาศที่เป็นช่องทางการสื่อสาร และความน่าไว้วางใจที่แสดงออกมาในภาพลักษณ์บุคลิกภาพตรงไปตรงมา ที่ดูเหมือนว่าพูดออกมาด้วยความจริงใจ ด้วยองค์ประกอบของความน่าเชื่อถือในสื่อวิทยุที่มีอยู่ถึงสามองค์ประกอบด้วยกันจึงเป็นสิ่งที่ช่วยโน้มน้าวและดึงดูดใจให้ผู้รับสารนิยมและติดตามรายการผ่านสื่อวิทยุ

“เขาพูดจาดูเสียงหนักแน่นน่าเชื่อถือ ดูคิดยังไงก็พูดมันตรงๆนี่แหละ ก็เขาออกสื่อวิทยุเขาก็น่าจะพูดความจริงนะ คนฟังเยอะ เขาเป็นคนจัดรายการก็น่าจะมีความรับผิดชอบเรื่องนี้อยู่แล้ว” (กัญญารัตน์, สัมภาษณ์, 1 พค. 47)

สื่อโทรทัศน์

ผู้รับสารให้ความเชื่อถือต่อการนำเสนอข้อมูลของวีระ ธีรภัทร คล้ายคลึงกันกับในสื่อวิทยุ แต่สื่อโทรทัศน์จะให้สถานภาพที่โดดเด่นและเป็นที่น่าเชื่อถือได้มากกว่าทางวิทยุ เพราะวีระ อยู่ในบทบาทของวิทยากรประจำรายการ ซึ่งผู้ที่จะเป็นวิทยากรผ่านสื่อโทรทัศน์ได้ย่อมเป็นสิ่งที่ผู้คนทั่วไปรู้สึกได้ว่าต้องเป็นบุคคลที่เก่งกาจมีความรู้ความสามารถ หรือมีชื่อเสียงเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการนำเสนอ อย่างแน่นอน ดังนั้นสถานภาพของวีระ ที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์ อยู่เหนือผู้ฟัง จึงทำให้ผู้ฟังให้ความเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและติดตามฟังรายการผ่านสื่อโทรทัศน์

“เราก็กังๆไปไม่คิดต่อต้านอะไรเขา ฟังเอาความรู้รอบตัว เพราะเราไม่มีสิทธิ์ไปห้ามเขาได้อยู่แล้วเราเป็นแค่คนดู เขาก็น่าจะเก่งนะไม่งั้นออกทีวีไม่ได้หรอก” (ปิยวรรณ, สัมภาษณ์, 7 มิ.ย. 46)

2.การยึดติดกับภาพลักษณ์บุคลิกภาพตรงไปตรงมา ดุดัน ก้าวร้าว

สื่อวิทยุ

ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพตรงไปตรงมา ดุดันก้าวร้าว จากการรับรู้ของผู้รับสารจากสื่อทั้งสามชนิด พบว่า สื่อวิทยุผู้รับสารรับรู้ว่ามีควมก้าวร้าว, ดุดันมากที่สุด และผู้รับสารเชื่อว่าสื่อวิทยุทำให้วีระ ธีรภัทร สามารถดำเนินรายการได้อย่างเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด โดยผู้รับสารมองว่าบุคคลที่มีบุคลิกเช่นนี้ดูเป็นคนจริงใจ ไม่มีความเสแสร้งโดยสื่อโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ผู้รับสารรับรู้ภาพลักษณ์ความก้าวร้าวไม่ชัดเจนเนื่องจากข้อจำกัดของสื่อ

ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพเฝงผาง ตรงไปตรงมาทำให้ลักษณะการตั้งคำถามและตอบคำถามเป็นลักษณะเชิงรุก ส่งผลให้เกิดการโต้ตอบกันไปมาอย่างทันควันซึ่งเป็นที่ถูกอกถูกใจของผู้ฟัง ทำให้เหมือนถูกดึงเข้าไปร่วมในวงสนทนา จึงเกิดความรู้สึกตื่นตัวกระตือรือร้น ตั้งใจฟังอย่างจดจ่อว่าคนทั้งคู่จะใช้วาจาโต้ตอบเจือตเจือนกันด้วยคำพูดอย่างไร ใช้คำพูดโดนใจผู้ฟังหรือไม่ ซึ่งทำให้การติดตามรับฟังเป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

ประกอบกับรูปแบบรายการวิทยุ เชื้ออำนวยให้เกิดบุคลิกภาพดังกล่าว ด้วยรูปแบบที่เป็น การสนทนาโต้ตอบกับผู้ฟังผ่านทางโทรศัพท์ในเรื่องราวที่ไม่มีการจำกัดประเด็น อีกทั้งเวลาออกอากาศรายการมีความยาวถึง 2 ชั่วโมงครึ่ง ทำให้ผู้รับสารรับรู้ถึงบุคลิกเหล่านี้ได้ชัดเจนกว่าในสื่อโทรทัศน์ซึ่งมีเวลาจำกัดเพียงครึ่งชั่วโมงเท่านั้น ทำให้เกิดความรู้สึกและอารมณ์ร่วมต่อเนื่องไปในขณะฟังรายการวิทยุ ที่มีการโต้ตอบคุยกันด้วยคำพูดที่ดุดัน ประชดประชัน ทำให้ผู้ฟังรายการเกิดความรู้สึกสะใจ วันไหนที่รู้สึกชีวิตประจำวันเบื่อหน่ายไม่มีอะไรน่าตื่นเต้น ผู้รับสารยอมรับว่าจะเปิดฟังรายการเมื่อฟังแล้วเกิดความรู้สึกเร้าใจดี ทำให้เกิดการซึมซาบเอาอารมณ์การฟังแบบเอามันส์เอาความสะใจโดยที่ผู้รับสารไม่รู้สึกรู้ตัว จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้รับสารติดตามรายการวิทยุเนื่องจากยึดติดกับภาพลักษณ์ที่ดูดุดันทางวิทยุมากกว่าทางโทรทัศน์ละสื่อสิ่งพิมพ์

“จะฟังเวลาที่วันไหนชีวิตราบเรียบ มันเบื่อๆเซ็งๆไม่มีอะไรหือหือว้า ตื่นเต้นก็จะเปิดฟังเดี๋ยวนี่เปิดทุกวันเลยนะ มันดีดี ฟังแล้วมันเร้าใจดี ฟังคนด่าคนบ้าๆบอๆ วันก่อนคุณวีระ เขาก็เล่าว่ามีคนฟังโทรมาด่าเขาอย่างจั่นอย่างจิ้ง สนุกดี” (บรรจง,สัมภาษณ์, 1 สค.46)

“แท็กที่เปิดให้ฟัง ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยเจอรายการที่คนฟังถูกด่าขนาดนี้ แปลกดี ลุ้นว่าใคร จะโดนอีก ฟังมาเรื่อยๆเลยไม่เคยเจอแบบนี้ก็เลยติดรายการ” (ทวิ,สัมภาษณ์, 7 มิย.46)

ดังที่กล่าวไปแล้วว่าสไตล์การพูดที่ดูตัน ด่าผู้ฟังได้กลายเป็นภาพลักษณ์ที่ผู้ฟังจดจำได้ในการดำเนินรายการของวีระ ธีรภัทร ซึ่งภาพลักษณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบไปถึงอารมณ์ของผู้ฟัง ในขณะที่ฟังรายการ โดยสามารถใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ อธิบายได้ว่า สัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ นั่นก็คือ การมีความรู้สึกสนุก สะใจ หรือขบขันที่ได้เห็นคนอื่น ได้รับความทุกข์หรือเดือดร้อน ซึ่งสามารถอธิบายได้กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นของกลุ่มผู้ฟังรายการนี้ อันเป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเราได้หัวเราะความโง่เง่าเขลา หรือความเคราะห์ร้ายของคนอื่นอย่างรู้สึกสะใจ ซึ่งถือเป็นรูปแบบหนึ่งของความก้าวร้าว (กาญจนา แก้วเทพ:2541) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของคุณ เจียง คุณ จำเริญ คุณอำภาที่ยอมรับว่าเมื่อฟังรายการของ วีระ ธีรภัทรแล้วเกิดความสนุก สะใจที่ได้ฟังคนทะเลาะหรือด่ากันในรายการ

“ครั้งแรกฟังแล้วสะใจดี คิดไว้กับตัวเองว่าเอ๊ะ! ใช้น้ำมันโง่ ทำไมโทรไปให้เขาด่า” (เจียง,สัมภาษณ์,15 กค. 46)

“ฟังครั้งแรกสนุกดี ถึงลูกถึงคนดี ชอบ คนฟังบางคนน่าด่า สมควรโดน ถ้ามอะไรไม่เข้าท่า อยากรองวิชา” (จำเริญ,สัมภาษณ์,25 กค. 46)

“ครั้งแรกฟังแล้วตลกดี ไล่สาย ตัดสายคนฟังแต่ฟังไปฟังมาชักผิด น่ากลัว ทำไมโดนเยาะอย่างนี้ เสียแทนคนฟัง คนนั้นก็โดน คนนี้ก็โดน วางสายไปเลย คุณไม่ต้องพูดแล้ว” (อำภา,สัมภาษณ์,20 กค. 46)

“จริงๆ ไม่ค่อยชอบนะอย่างนี้ คนฟังโทรไปให้เขาด่าทำไม เหมือนคนฟังเป็นโรคจิต เหมือนกันหรือเปล่าโทรก็เพื่อศึกษาหาความรู้จากเขาแล้วก็ถามคำถามโง่ๆ” (รวิกร,สัมภาษณ์,23 สค.46)

“ที่ฟังเพราะมีคนมาด่ากันแก้เซ็ง ความรู้จะได้จากคนที่โทรเข้ามามากกว่า รายการนี้มันเป็นแหล่งรวมคนที่สามารถพูดออกมาได้ รายการประเภทนี้มีคนจัดน้อย ถ้ามีคนจัดราย

การประมาทนี้อีกก็อาจจะดั่งเท่าเขาแต่ไม่ต้องรุนแรงอะไร รายการนี้เป็นรายการด่ากัน เขาคิดว่าตัวเขาเรตติ้งก็เลยเล่นตัว” (ฮอด, สัมภาษณ์, 21 กค.46)

ผู้รับสารสนุกกับการที่ได้ฟังคนด่ากันออกอากาศทาง รู้สึกตลกกับการที่ได้รับรู้ว่า มีคนเคราะห์ร้าย ถูกกระทำร้าย ได้รับการดูถูก โดยแต่ละคนตั้งข้อสงสัยว่าทำไมโดนด่าแล้วยังโทรเข้าไปให้เขาด่าอีก แต่ผู้รับสารไม่เคยตั้งข้อสงสัยเลยว่าทำไมตนเองถึงทนฟังอยู่ได้และไม่รู้ตัวเลยว่าตนเองกำลังได้รับการตอบสนองในเรื่องของการแสดงออกถึงความก้าวร้าวที่ถูกบดบังอยู่ในจิตใจด้านมืดของแต่ละคนอยู่นั่นเอง

ถึงอย่างไรก็ตาม แม้ภาพลักษณ์ที่ปรากฏทางสื่อวิทยุจะดูก้าวร้าว และรุนแรงกว่าภาพลักษณ์ที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์ แต่ผู้รับสารส่วนใหญ่ ก็ชอบติดตามฟังรายการทางวิทยุมากกว่าด้วยเหตุผลต่างๆ กัน เช่น ไม่อยากเห็นหน้าตาเสียที่ออกจะดุคั้นทางโทรทัศน์จะทำให้ผู้รับสารรู้สึกถึงความรุนแรงไปด้วย แต่บางคนก็รู้สึกว่าการดำเนินรายการทางโทรทัศน์มีการทำให้เบาลงไม่รุนแรงมากนักมีการควบคุมอารมณ์และการแสดงออกแบบยับยั้งชั่งใจ มากกว่าการออกอากาศทางสื่อวิทยุทำให้เขาชอบที่จะติดตามรายการวิทยุมากกว่าเพราะดำเนินรายการในสไตล์ที่ผู้คนสนใจ ซึ่งเบิร์ด สุปราณี มานะ พิเชษฐ์และหนุ่ม ได้ให้ความเห็นไว้ว่า

“เจอในทีวีเขารุนแรงดี วิทยุภาคนักข่าวหน้าหงาย มั่นดีครับ ดูได้เรื่อยๆ ครั้งแรกแนวแปลกดี ไม่ได้มาแบบเนิบๆ บู้ดีครับ” (เบิร์ด, สัมภาษณ์, 25 กค.46)

“จุดเด่นในตัวอาจารย์วีระคือการพูดเป็นที่น่าสังเกตว่าถึงพูดแรงแต่คนก็ยังชอบฟัง เหมือนคนชอบเราก็มีคนเกลียดเราก็มีเราเป็นอีกคนที่ชอบอาจารย์”(สุปราณี, สัมภาษณ์ 13 สค.46)

“ตั้งแต่จัดบ้านเลขที่ห้า เงินทองต้องรู้ไม่รู้จักชื่อเขา ชื่อวีระ วีระไหนนะ มาฟังคลื่นนี้ชื่ออาจารย์วีระ วีระคนไหนนะ มาเห็นหน้าแกตอนเป็นฟรีเซนเตอร์ไฮลักซ์มั่ง รถมั่ง ก็ออดูหน้าตากับเสียงไม่เหมือนกัน ไม่สมกัน เสียงดู หน้าตาใจดีออกดีหน่อย ฟังในวิทยุดีกว่าอย่าเห็นหน้าเลยดีกว่า ในวิทยุจะดูหนักแน่นกว่านะ การฟังแบบเห็นหน้าเห็นตาเห็นลีลาหน้าคงจะออกไปด้วยในตัว ไม่รู้สึกความรู้สึกมันไม่ได้ ผมไม่ค่อยเห็นตัวจริงแกผ่านสื่อที่วีระอยากฟังเสียงมากกว่าเพราะผมไม่ค่อยมีเวลาดูทีวีเท่าไร สไตลิ่งทั้งในทีวีและวิทยุจะดูดีเหมือนกันแต่อยากฟังแค่เสียงไม่อยากจะเห็นหน้า มันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น มันก็มีส่วนนะ”

(มานะ, สัมภาษณ์, 29 สค.46)

“คิดว่าฟังวิทยุดีกว่าเพราะชอบฟังวิทยุมากกว่า วิทยุรุนแรงกว่าทั้งน้ำเสียงเวลาแกหลุดหลุดโลกเลย เพื่อนๆ ผู้หญิงไม่ชอบฟังแต่ผู้ชายชอบเพราะแกก้าวร้าวใครๆ ก็ว่าแต่ส่วนตรงนั้นเราไม่มองไง” (พิเชษฐ, สัมภาษณ์ 21 กค.46)

“เปิดฟังแล้วใช้ได้ ไม่ดูเกินไป จัดได้ถึงใจดี คนอื่นโดนด่าแล้วก็ฟังได้”
(หนุ่ม, สัมภาษณ์, 22 กค.46)

คล้ายคลึงกับความความรู้สึกของณรงค์ที่ชอบฟังรายการทางวิทยุมากกว่าเพราะรู้สึกที่ตนเองได้มีส่วนร่วมอยู่ในสถานการณ์จริงเนื่องจากเป็นรายการสด จนบางครั้งเคยคิดอยากไปร่วมทัวร์ประวัติศาสตร์กับวีระ ธีรภัทร แต่ด้วยข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายสูงจึงไม่สามารถไปร่วมได้

“ชอบฟังรายการวิทยุสุดๆมากกว่านะ เวลาเขาเล่าสนุกดีมันได้รสชาติว่าฟังสดๆ มากกว่าอ่านนะ ฟังแล้วอย่างเรื่องเขมรเนี่ยะมันโอ้โหเห็นภาพนะ ก็อยากไปทัวร์กับแกแต่ไม่ไหวแพงเหลือเกินตั้งหลายหมื่น” (ณรงค์, สัมภาษณ์, 22 กค.46)

มานะก็เป็นอีกคนหนึ่งเช่นกันที่ติดตามรายการวิทยุเนื่องจากชอบฟังมหาภารตะที่วีระ เล่าในรายการและมานะก็ซื้อเทปและหนังสือของวีระ ธีรภัทร ที่มีการผลิตขาย แต่ไม่ค่อยได้เปิดฟังเนื่องจากชอบที่จะฟังรายการสดทางวิทยุมากกว่า

“ผมชอบฟังพวกประวัติศาสตร์นะสนุกดี ชื่อเทปเขาขายด้วย แต่มันก็ไม่เหมือนฟังสดๆนะ ชอบฟังสดมากกว่ามันได้อารมณ์กว่า” (มานะ, สัมภาษณ์, 29 สค.46)

ดังนั้นจะพบว่าผู้รับสารมีการรับรู้ภาพลักษณ์อย่างเลือกสรร โดยเลือกที่จะรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่าสอดคล้องความคิดกับพื้นฐานประสบการณ์เดิมของตน นั่นก็คือการที่ผู้รับสารชอบที่จะติดตามวีระ ธีรภัทรทางรายการวิทยุมากกว่าโทรทัศน์ เนื่องจากชอบภาพลักษณ์บุคลิกภาพที่ตรงไปตรงมา ก้าวร้าว ที่ผู้รับสารรู้สึกว่ามันช่วยสร้างความสนุก ความสะใจ ได้มากกว่าการติดตาม

รายการทางสื่อโทรทัศน์หรือสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ไม่สามารถสร้างอรรถรสในการฟังได้เท่ากับภาพลักษณ์ที่ปรากฏทางสื่อวิทยุ ซึ่งสามารถใช้แนวคิดเรื่อง ภาพลักษณ์ ที่ เดเนียด เจ บัวสติน อธิบายไว้ว่า

“เนื่องจากเราไม่สามารถรับรู้ภาพลักษณ์และทำความเข้าใจกับสิ่งต่างๆได้อย่างถ่องแท้จนสมอไป เราจึงมักได้เฉพาะภาพบางส่วน หรือลักษณะกว้างๆของสิ่งเหล่านั้นซึ่งมีความไม่แน่นอนชัดเจน เรามักตีความหมาย หรือให้ความหมายกับสิ่งเหล่านั้นด้วยตัวของเราเอง ภาพลักษณ์ที่เรามีต่อสิ่งต่างๆในโลก และพฤติกรรมของเราจะขึ้นอยู่กับความรู้เดิมและจากประสบการณ์ที่เรามีอยู่ทางความคิดอีกด้วย”

3. ความต้องการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชน

สื่อวิทยุ

ผู้ฟังรายการที่รับฟังรายการผ่านสื่อวิทยุ บางคนมีความรู้สึกไม่ชอบ ภาพลักษณ์บุคลิกภาพหรือภาพลักษณ์ความเป็นเผด็จการของ วีระ ธีรภัทร เป็นการส่วนตัว อันได้แก่ ไม่ชอบความก้าวร้าว การพูดจาที่ดูรุนแรงเหมือนไม่มีน้ำใจ การตัดสายโทรศัพท์ การตัดบทสนทนา รวมไปถึงการยึดถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ ที่ผู้รับสารรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความเป็นประชาธิปไตย

ด้วยความไม่ชอบภาพลักษณ์ดังกล่าวนี้ จึงเป็นเหตุให้ ผู้รับสาร ที่ถึงแม้ไม่ชอบแต่ก็ยังฟังอยู่ เพราะต้องการแสดงความคิดเห็นแย้ง ในประเด็นที่เห็นต่างกับผู้ดำเนินรายการ โดยเป็นการต่อสู้กันด้วยเหตุผล เพราะมีความเชื่อว่าเป็นบางแง่มุมของวีระ ก็ยังมีภาพลักษณ์ของการเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ซึ่งมีส่วนทำให้การดำเนินรายการมีสาระแทรกอยู่ ซึ่งไม่อาจหาได้ง่ายจากผู้ดำเนินรายการในปัจจุบัน โดยผู้รับสารมองว่าวีระเป็นผู้ที่มีศักยภาพเพียงพอที่ได้แย่งแสดงความคิดเห็น ต่อสู้กันด้วยเหตุผล อันเป็นวิถีทางของปัญญาชน ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งในชีวิตจริงแล้ว สภาพการณ์ที่ต่อสู้กันด้วยเหตุผลนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งคารมได้กล่าวไว้ว่า

“ไม่ชอบก็ยังฟังอยู่เพราะว่าเราอยากเห็นว่าเขาพูดอะไรไม่ถูกต้อง ก็อยากจะสู้ในแนวความคิดกับเขาซะ เขาบอกว่าเศรษฐกิจจะกลับมาไม่ดีอีกเมื่อไร เราจะสู้เห็นต่างกับคุณแต่เราไม่โกรธกันนะแต่เราเห็นต่างกับคุณไง โดยส่วนตัวแล้วผมคิดว่าผมต้องสู้กับเขาอีกหลายเวที ถ้ามีโอกาสได้พูดคุยเราก็ต้องสู้กับเขา” (คารม, สัมภาษณ์, 11 สค. 46)

นอกจากนี้ยังพบว่า การโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการวิทยุสอดคล้องกับความเห็นของผู้ฟังที่บ้าน ในประเด็นนี้ผู้รับสารมองว่า ตนเองสามารถนำเสนอความคิดเห็นหรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของตนได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องโทรศัพท์เข้าไปในรายการเองเสมือนว่า ได้มีส่วนร่วมในรายการโดยมีผู้ที่มีความคิดเห็นเดียวกับเราเป็นตัวแทนเข้าไปพูดคุย และคอยฟังว่ามีใครคิดเห็นต่างกับเราหรือไม่ รวมทั้งยังมีโอกาสได้ตอบ แสดงความคิดเห็นกับผู้ดำเนินรายการหรือผู้ฟังรายการท่านอื่น¹ จนบางทีก็มีโอกาสได้รับฟังคำแนะนำหนทางในการแก้ไขปัญหาที่กำลังเป็นอยู่ของตนได้ในวิธีการง่ายๆ ที่เพียงแต่โทรศัพท์เข้ามาในรายการ โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทาง หรือจ้างผู้เชี่ยวชาญให้แก้ไขปัญหาให้เสียเงินเปล่าๆ ซึ่งการแก้ปัญหาวีธีนี้นอกจากจะประหยัดแล้ว ยังเป็นการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและทุ่มแรงอีกด้วย และด้วยความง่ายและสะดวกรวดเร็วของวิธีนี้เอง ที่ทำให้ได้รับความนิยมจากผู้ฟังเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ฟังมักจะทำให้ความเห็นที่คล้ายคลึงกัน ในเรื่องของการแสวงหาความรู้ที่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีเวลาไปหาความรู้ และรูปแบบรายการลักษณะนี้หาฟังได้ยาก จากสื่ออื่นๆดังที่ พัฒน์ ประสิทธิ์ ษา และสมควรได้กล่าวไว้ว่า

“เรื่องที่คนโทรไปถามน่าสนใจ ไม่เคยฟังที่ไหนมาก่อน มีคนโทรไปปรึกษาปัญหาดี มีการแสดงความคิดเห็น มีสาระ คนโทรไปถามผมได้ความรู้” (พัฒน์,สัมภาษณ์,15 กย.46)

“ชอบฟังคนพูดคุยหลากหลายความคิด อยากโทรไปคุยแต่ไม่รู้จะคุยอะไร ผมไม่กลัวโดนด่า มันอยู่ที่การคุยของเรา เราพูดออกไปเราพูดดีเขาก็พูดดีเราแรงมาเขาก็แรงไป” (ประสิทธิ์,สัมภาษณ์,1 กย.46)

“ฟังแล้วได้ความรู้จากคนที่แนะนำเข้ามามีสิ่งดีๆแลกเปลี่ยนกัน ชอบหลายอย่างในรายการ สาระน่ารู้เยอะ เพราะเราไม่สามารถไปหาความรู้จากที่อื่นได้” (ษา,สัมภาษณ์,23 กค.46)

“ชอบรูปแบบรายการคุยกัน ชอบตรงที่มีเนื้อหาสาระทำให้ติดตรงเนื้อหาสาระมากกว่า สนใจความรู้ทั่วไปที่มีคนมาถามแล้วเขาตอบ ชอบตรงนี้แสดงว่าเขาอ่านมาเยอะ” (สมควร,สัมภาษณ์,23 กค.46)

4. ความต้องการแสวงหาความมั่นคงทางด้านจิตใจ

ปัจจุบันสังคมไทยมีลักษณะเป็นสังคมเดี่ยว ที่ทำให้เกิดความแปลกแยกของปัจเจกบุคคลมากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมเมืองที่ผู้คนมักจะประสบปัญหาต่างๆมากมายในชีวิตประจำวัน ทำให้ต่างคนต่างหาทางออกด้วยการฟังพาสื่อ เพื่อระบายความเครียด คลายเหงา รายการวิทยุคุยกันจันทร์ถึงศุกร์ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้รับสารที่ชอบฟังรายการสนทนาพูดคุย (talk) ที่เหมือนกับเป็นการพูดคุยกันในชีวิตประจำวันที่มีการถูกเอียงกันให้ได้ยินอยู่เสมอ รวมถึงเป็นแหล่งรวมคนที่มึปัญหาที่โทรศัพท์เข้ามา บางครั้งปัญหานั้นสอดคล้องกับปัญหาที่ผู้ฟังที่บ้านประสบอยู่เช่นกันทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกันว่าเป็นพวกเดียวกัน ไม่รู้สึกแปลกแยกว่าเรามีปัญหาเพียงคนเดียวโดดเดี่ยว ทำให้มีกำลังใจที่จะสู้กับปัญหาและอุปสรรคได้ต่อไป ซึ่งรายการประเภทนี้จะขาดซึ่งผู้ดำเนินรายการคือวีระ ธีรภัทรที่ผู้รับสารมีมุมมองว่าเป็นผู้ที่มีภาพลักษณ์ของการเป็นผู้นำทางความคิด มีภาพลักษณ์การเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือไปไม่ได้ เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับสารในเรื่องของการให้คำปรึกษา และเชื่อมโยงความรู้สึกในสัมพันธภาพระหว่างผู้ฟังต่อผู้ฟังด้วยกัน เสมือนเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งเป็นการเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายไปจากสังคมปัจจุบัน ดังที่ พลเทพและมานะ ได้กล่าวว่า

“ผมไม่สงสัยเลยทำไมคนฟังรายการของอาจารย์บางที่เบื่อๆเซ็งๆฟังแล้วเพลินดีคลายเหงาได้ เดี่ยวลุงคนนั้นป้าคนนี้โทรมาคุยเหมือนกับเป็นญาติกันทั้งหมด”(พลเทพ, สัมภาษณ์, 18 กค.46)

“ผมชอบฟังป้าอะไรนะ ที่แกเปิดร้านอยู่การบินไทย โทรมาคุย เดี่ยวนี้ไม่รู้แหกหายไปไหน แล้วก็ป้าเพิ่ง แต่ตอนนี้แกไปอยู่เมืองนอกแล้วไม่รู้กลับมาหรือยัง(ผู้วิจัยถาม:แล้วทราบได้ไงว่าเขาไปอยู่เมืองนอก)ก็ก่อนไปแกโทรมาบอกคุณวีระในรายการไง” (มานะ, สัมภาษณ์, 29 สค.46)

ในบางครั้งถึงผู้ฟังอาจจะยังไม่ออกว่าตนรู้สึกสงสัยในเรื่องใด แต่เมื่อพอได้ฟังรายการก็เพิ่งจะนึกได้ว่าตนเอง ก็มีปัญหาสงสัยในเรื่องเดียวกันกับผู้โทรมาจากที่บ้านท่านอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่อยู่ใกล้ตัวและสมควรจะรับรู้ ซึ่งบางที่ด้วยข้อจำกัดที่ไม่สามารถหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง เนื่องจากความรัดตัวในการประกอบอาชีพผู้รับสาร จึงทำให้ผู้รับสารได้หันมาใช้สื่อวิทยุที่อยู่ใกล้ตัว เนื่องจากโดยธรรมชาติของสื่อวิทยุแล้วสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพราะเครื่องเล่นวิทยุปัจจุบันหาซื้อง่าย ราคาถูก และทักษะวิธีการใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก เพียงแค่เปิดปุ่มเครื่องรับสัญญาณ และหมุนหาคลื่นรายการที่ถูกใจเท่านั้นก็สามารถรับฟังรายการที่โปรด

ปรานได้แล้ว อีกทั้งยังสามารถประกอบกิจกรรมที่เป็นหรือการทำงานในชีวิตประจำวันในขณะฟังรายการได้อีกด้วย

“บางครั้งปัญหาของคนที่เราเข้าไป ตรงกับปัญหาของผมนั่นเลยได้ประโยชน์ไปอีก แทนที่เราจะกดไปถามเลยไม่ต้องกดแล้ว อย่างวันนี้มีน้องคนนึงโทรเข้าไปถาม จะไปกู้เงินร่วมซื้อบ้านกับอีกคนหนึ่งแล้วหนูจะซื้อบ้านได้ไหม อาจารย์วิเคราะห์ความกระจำงผิดหรือถูกผมไม่รู้ค่ะ คือมันไปตรงกับภาคปฏิบัติของแบงก์ผมไม่ทราบนะตรงนี้แต่ที่อาจารย์พูดน่าเชื่อถือ แถบออกได้ไม่เป็นไรกู้ร่วมแบงก์ ก็ดูว่าเรามีปัญหาส่งไหม ดูสภาพคล่องเรื่องเงินการเดิน statement” (เรื่องศักดิ์,สัมภาษณ์, 10 มิย.46)

“เคยโทรเข้าไปแต่โทรไม่ติด จะถามเรื่องที่ดินเรื่องบ้านแต่ถึงเราไม่โทรเข้าไปก็มีคนฟังคนอื่นโทรเข้าไปถามเรื่องที่เราอยากถามพอดีก็เลยได้นั่งฟังไปด้วย ส่วนตัวชอบรายการสดควรให้ถามตอบกันสดๆ ไปเลยมันจะกระจำงมากกว่านี้ มันตรงช่วงที่เรานั่งดูเดี๋ยวนั้น อยากได้ความรู้เดี๋ยวนั้น” (สุปราณี ,สัมภาษณ์,13 สค.46)

นอกเหนือไปจากนั้น ผู้รับสารยังรู้สึกว่ามีเรื่องคับข้องใจแล้ว สามารถระบายหรือปรึกษาได้กับวีระ วีระภัทร ซึ่งถึงแม้จะช่วยแก้ไขอะไรไม่ได้แต่ก็สามารถรับฟังปัญหาได้ ซึ่งเป็นการบำบัดทางจิตวิทยาอีกแบบหนึ่ง ทำให้บุคคลมีทางออกในการระบายความเครียด เกิดความสบายใจและมีกำลังใจ ที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่างๆต่อไป ดังเช่นสุรางค์และณรงค์ที่ได้กล่าวถึงข้อดีที่มีเรื่องไม่สบายใจ ก็สามารถโทรเข้าปรึกษาปัญหาได้ถึงแม้จะช่วยแก้ไขไม่ได้ แต่เพียงแต่รับฟังก็เพียงพอแล้ว เนื่องจากให้ความไว้วางใจต่อ วีระ วีระภัทร ว่าน่าจะมีวิธีการแก้ปัญหาหรือปลอบใจทำให้รู้สึกผ่อนคลายได้มากหากมีผู้รับฟัง

“เป็นข้อดีที่คนที่มืออะไรไม่สบายใจจะได้มาระบายกับเขาอย่างน้อยก็มั่นใจว่ามีเรื่องอะไรเขาสามารถคุยกับคนนี้ได้ ก็ได้คำตอบที่มันถูกบ้างผิดบ้าง แต่มันก็สบายใจ รู้สึกว่ามันยังมีคนฟังเรานะ มีคนยอมรับเรื่องเราได้นะ โดยที่เชื่อแน่ว่าคนส่วนใหญ่เชื่อว่าเขาจะไม่เอาเรื่องเหล่านี้ไปพูดสักเท่าไรนัก เพราะเขาคงไม่มีเวลา ฟอฟังแล้วแสบ แล้วไปคุยกับคนอื่นต่อ” (สุรางค์,สัมภาษณ์,28 กค.46)

“เพื่อนผมคนหนึ่งมันกดไปติด แล้วถามว่า เพื่อนที่ทำธุรกิจด้วยกันมันโกงเงินไปไม่ยอมจ่ายค่าสินค้า จะทำอย่างไรดี” สรุปรายอาจารย์แกก็บอกว่ารู้จักคำว่าทำบุญใหม่ให้ถือว่าทำบุญไปแล้วกันนะจะได้สบายใจ ตามสไตล์แก” (ณรงค์,สัมภาษณ์,22 กค.46)

“ได้ความรู้มากขึ้นว่าโลกทุกวันนี้มันเป็นแบบนี้ละ คนเรามีปัญหาอะไรกันบ้าง” (กัลยา,สัมภาษณ์,10 มีย.46)

ปัญหาในบางเรื่องที่ได้รับสารได้ข้อยุติในการแก้ปัญหาแล้วแต่ก็ยังมีความไม่มั่นใจในการตัดสินใจของตัวเอง จึงมีความจำเป็นที่ต้องแสวงหาบุคคลที่ได้รับการยอมรับในเรื่องของความน่าเชื่อถือ เพื่อนำมาตอกย้ำความมั่นใจให้กับตนเองอีกทางหนึ่งว่า มาถูกทางแล้ว หรือว่าผู้เชี่ยวชาญคนนี้คิดตรงกับเรา ตัวอย่างเช่น พลเทพ ที่มีข้อมูลในการตัดสินใจที่จะเลือกลงทุนในหุ้นตัวหนึ่งแต่เนื่องจากขาดความมั่นใจ มีความกลัวในเรื่องความเสี่ยงที่อาจจะตามมาจึงจำเป็นต้องมีการแสวงหาความรู้ผ่านสื่อ โดยการโทรศัพท์เข้าไปสอบถามปัญหาในรายการของวีระ ธีรภัทรทางสื่อวิทยุ

“ผมเล็งไว้แล้วนะหุ้นตัวนี้ซื้อเรียบร้อยแล้ว แต่ไม่มั่นใจเท่าไรนัก เลยโทรศัพท์เข้าไปถามในรายการ ว่าตกลงเล่นตัวนี้ดีไหม เพื่อหาข้อปลอบใจตัวเอง หาพวกนะ ถ้าเขาวิจารณ์ว่าหุ้นไปในทางที่ดีเราก็อุ่นใจ” (พลเทพ,สัมภาษณ์,18 กค. 46)

จากที่กล่าวมาทำให้ได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการรับรู้ภาพลักษณ์ที่มีผลต่อการติดตามรายการและงานของวีระ ธีรภัทรซึ่งสามารถสรุปให้เห็นได้อย่างชัดเจนในบทที่ 7 พร้อมการอภิปรายผลให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้รับสาร และและการติดตามรายการ รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของผู้ดำเนินรายการกับการดำเนินรายการที่มีรูปแบบรายการสนทนาพูดคุย